

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף רי"ז - רי"ט

הלכות קריאת התורה ד'

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

**ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' 03-617116**

**לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org**

ענין קריאת התורה ד':

על פי התורה "וזאת העורבים צייתי לכלכלך" וכו' בליקוטי תניינא סימן ד, עין שם כל התורה:

(א) בלקו"ת סי' ד' מבואר שיו"ט נקרא 'מקרא קודש' כי הוא מגלה הרצון היינו שהכל מתנהג ברצון מהשי"ת ממש, לא סתם, לא טבע, לא מקרה ולא מעשה בני אדם, רק הכל ברצון. וממשיך להראות עוצם המלחמה נגד הרצון ע"י שאגת הצוררים בתוך היו"ט, כמ"ש שאגו צורריך בקרב מועדיך שיש שמבלבלים ומפילים אור היו"ט אור הרצון, ומבאר איך ההצלה ע"י מצח הרצון ע"י חכם שיכול להכניע זאת וכו', ועיקר התיקון ע"י שמתקן הימים שלא עבד השי"ת בהם בחי' זקנים מאריכי ימים וכו'. ומבואר בתחילת המאמר שע"י רצון יש יראה ועי"ז יש כלי ואין צריכים לטרוח לפרנסה כי יש שפע לקבל החסד.

וזה בחינת קריאת התורה אחר התפלה, כי התפלה היא בחינת מקרא קודש שקוראת ומגלה את הרצון שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך ואין שום חיוב הטבע כלל, כי בזה שאנו מתפללין להשם יתברך על כל דבר, כגון על מטר ופרנסה ורפואה, בני חיי ומזוני וכיוצא בזה, בזה אנו מראין שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבר ואין שום חיוב הטבע כלל, כי התפלה משנה הטבע וכמבאר במקום אחר (סימן ז) נמצא, שהתפלה הוא בבחינת מקרא קודש, בחינת יום טוב שקורא ומגלה שהכל ברצונו יתברך לבר ואין שום טבע כלל, כי גם כל האותות הנוראות והמופתים הגדולים וכל הידי החזקה והמורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל שכל הימים טובים מקראי קודש הם זכר להם, הכל היה רק על ידי תפלה, כי כל המופתים האמתיים של משה רבנו עליו השלום, ושל כל נביאי האמת וצדיקים האמתיים הבאים אחריהם עד היום הזה, כלם הם על ידי תפלה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגלה כו), ואלישע מה דעביר על ידי תפלה הוא דעביר, וכמוכא בדברי רבנו זכרונם לברכה סימן סו (לקוטי חלק א).

נמצא, שתפלה הוא עקר בחינת קדשת יום טוב מקראי קודש, שהם זכר ליציאת מצרים, זכר להאותות הנוראות שעשה השם יתברך בכל יום טוב ויום טוב, כמבאר בהתורה הנ"ל שעל ידי זה הם קוראים ומגלין שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבר כנ"ל, כי כל עקר קדשה זאת שהוא התגלות הרצון על ידי האותות והמופתים הנוראים, כל זה נעשה על ידי תפלה כנ"ל ועל כן הם שלש תפלות ביום כנגד תלת אבהן, שהם בחינת שלש רגלים, כידוע ומוכא בספרים, שהשלש רגלים הם כנגד שלשה אבות, שזהו בחינת שלש תפלות ביום, שהם גם כן כנגד שלשה אבות שתקנו שלש תפלות אלו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות כו). כי התפלה היא בחינת יום טוב בחינת מקרא קודש שקורא ומגלה את הרצון שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבר ואין שום חיוב הטבע כלל כנ"ל.

אבל מבאר שם בהתורה הנ"ל שפנגד קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה את הרצון שהכל מתנהג ברצונו יתברך לבר, כנגד זה יש קול שאגת החיות רעות הדורסים וטורפים וכו', שהם שואגים בקולם על פי חכמתם הרעה המוטעת שהכל על פי הטבע חס ושלום וכו', עין שם, ולזה צריכין חכם גדול דקדשה שיוכל לקשר כל הרצונות לשרש הרצון, שהוא בחינת מצח הרצון, שהוא בחינת רעון דרעוין, בחינת הסתלקות משה שנסתלק שם בתוך רצון שברצונות וכו', עין שם כל זה היטב:

מגלה בזה שכל תפילה הוא בעצם בחי' קדושת יו"ט שמגלה הרצון כי מבקש מהשי"ת לברו

ומתעלה מעל הטבע, ולזאת יש ג' תפילות, ומביא המשך המאמר כנ"ל.

ב) וזה בחינת קריאת התורה אחר התפלה, כי התפלה קוראה ומגלה את הרצון כנ"ל, אך כנגד שלש התפלות, שהם בחינת שלש רגלים מקראי קדש שמגלים את הרצון, כנגד זה יש חיות רעות הנ"ל, שהם בחינת השלש חיות רעות, המובא בתקונים, שהם קטרוגא דשלש תפלות, שהם פלב, חמור, ניץ, שמושם נמשכין כל המחשבות זרות שבתפלה, וידוע ומוכן בדרבי רבנו זכרנו לברכה שעקר כל המחשבות זרות שבתפלה נמשכין מכפירות ואפיקורסות ופגם אמונה של כל אחר ואחד:

כי אפלו אנשים הנשרים קצת והמון עם שאינם הולכים בדרבי החקירות של הפילוסופים והאפיקורסים, אף על פי כן רבם יש להם בלבולי אמונה ונזרק בהם קצת אפיקורסות בלבם שנמשך להם על ידי חטאת נעורים וכו', וצריכין התגברות גדול וישועה ורחמים גדולים לגרש ולבער הכפירות ובלבולי אמונה מלבם, וכמבאר בשיחותיו הקדושים של רבנו זכרנו לברכה, וכל זה נמשך מבחינת השלש חיות רעות הנ"ל, שהם קטרוגא דשלשה תפלות כנ"ל, כי הם בחינת קול החיות רעות הנ"ל שהם בחינת כפירות של חכמי הטבע, שהם שואגים בקולם כנגד קול הקריאה של יום טוב, שהוא בחינת קול התפלה וכנ"ל.

בכח קריאת התורה אנו מנצחים המלחמה עם מחשבות זרות שבתפילה, שהם שאנת חכמי הטבע

ובשביל זה קוראים בתורה אחר התפלה כדי להכניע ולשבר קול שאנת הצוררים שהם קול החיות רעות הנ"ל שהם חכמי הטבע, כי התורה היא בחינת חכמה דקדושה שיש לה כח לקשר כל הרצונות לשרש הרצון בחינת רעוא דרעוין ששם שרש התורה, כי משם יוצאת ונמשכת התורה שנתנה בשבועות על ידי משה רבנו עליו השלום, ששרש נשמתו הוא משם מבחינת רעוא דרעוין, ועל כן נסתלק נשמתו לשם, כי משה רבנו הוא כלליות התורה ששרשה מבחינת רעוא דרעוין, ועל כן נתנה התורה בשבועות ואז נרמה להם בזקן, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (מכילתא בשלח). כי זקן הוא בחינת מצח הרצון, בחינת רעוא דרעוין שמתגלה על ידי בחינת הזקן דקדושה, כמבאר בהתורה הנ"ל:

וכאשר התפילה הוא התגלות הרצון יש מלחמה כנגד שאין יכולים להתפלל מחמת המחשבות רעות, וזה מושרש במציאות הנסיונות של כפירה, מצח הנחש שמבלבל בקושיות וכפירה, ואע"פ שהארם אינו שייך לכפירה ח"ו אבל יש קושיות בלב שהם מושרש הרע והכפירה, ויכולים להכנס גם באיש כשר, ויש ללחום מאד נגד זה והמחשבות זרות באים משם. והם ענין המבואר שבכל תפילה שהוא תיקון המרכבה וקדושה בחי' אריה שור נשר וכו' יש לתקן הכח המנגד בחי' כלב חמור וכו' כמבואר מהאר"י - הרי מגלה שיש בכח התורה להמשיך כח יותר עליון וחזק, שורש הרצון בחי' יום קבלת התורה.

נמצא, שהתורה שרשה מבחינת רצון שבוצונות ועל כן קוראין בתורה אחר התפלה, כי זהו בחינת מה שמבאר בהתורה הנ"ל שלהכניע קול החיות רעות הוא על ידי חכם דקדושה שמקשר כל הרצונות לשרש רצון לרצון שבוצונות.

וזהו בחינת קריאת התורה אחר התפלה, כי התורה הוא בחינת חכם דקדושה שמקשר כל

הַרְצוֹנוֹת לְבַחֲיַת רִצּוֹן שֶׁבְרִצּוֹנוֹת שֶׁמִּשָּׁם שָׂרַשׁ הַתּוֹרָה כִּנ"ל, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִכְנָעִין וְנוֹפְלִין וְנִתְבַּטְּלִין קוֹל הַחַיּוֹת וְעוֹת שֶׁהֵם חֲכָמֵי הַטְּבַע וְנִשְׁמָע קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בַּחֲיַת יוֹם טוֹב שֶׁקּוֹרְאָה וּמַגִּלָּה אֶת הַרִצּוֹן כִּנ"ל.

נִמְצָא, שֶׁקְּרִיאַת הַתּוֹרָה הוּא תִּקּוּן הַתּוֹרָה, עַל כֵּן קוֹרְאִין בַּתּוֹרָה בְּשַׁעַת הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן אֵין קוֹרְיִן בַּתּוֹרָה בְּפָחוֹת מִשְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים וְתִלְתָּא גְבָרָא כִּנְגַד שְׁלֹשׁ תּוֹפְלוֹת שֶׁהֵם בַּחֲיַת שְׁלֹשׁ רְגָלִים שֶׁמִּגְלִים אֶת הַרִצּוֹן שֶׁתִּמְקֹנֵם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁמִּקְשָׁרֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשָׂרֵשׁ הַרִצּוֹן כִּנ"ל:

הַרְבָּרִים בְּרוּרִים. וַיֵּשׁ לַהֲבִין שֶׁהַתּוֹרָה יֵשׁ בָּהּ מִצּוֹת בְּכַל עֵינֵי שְׁעֵלֵינוּ לְחַצוֹת לְלַכַּת בְּדַרְכָּם, וַיֵּשׁ לְקַשֵּׁר הַרִצּוֹן לְרִצּוֹן הַשֵּׁם ע"י הַתּוֹרָה, הֲרִי יֵשׁ בָּהּ כַּח קִישׁוֹר הַרִצּוֹן לַהֲשִׁי"ת, לְגַלּוֹת שֶׁהַכֵּל מִתְנַהֵג בְּרִצּוֹן וְלֹא טַבַּע.

וַיֵּשׁ לְתַקֵּן כַּל ג' בַּחֲי' שֶׁל יו"ט; פֶּסַח הַתְּגַלּוֹת הַהִשְׁגָּחָה, שְׁבֻעוֹת כַּח הַתּוֹרָה בְּרִצּוֹן, וְסוֹכוֹת תִּיקוּן הַרִצּוֹן אַחֲרֵי הָעֵגֶל ע"י מִקְפִּים.

ג) וְעַל כֵּן קוֹרְאִין בַּתּוֹרָה בְּשָׁנֵי וְחִמְיָשִׁי שֶׁהֵם יְמֵי רִצּוֹן, 'יְמֵי רִצּוֹן' דִּיקָא, כִּי עֵקֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה הוּא בְּשִׁבְלֵי לְגַלּוֹת הָאֵרֶת הַרִצּוֹן שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וְכִנ"ל, כִּי עֵקֶר הָאֵרֶת הַרִצּוֹן שֶׁמֵאִיר בְּשָׁנֵי וְחִמְיָשִׁי הוּא מַחְמַת שְׁבוּ עֲלֶיהָ מִשָּׁה לְקַבֵּל לַחֲוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת, כִּמּוּ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה (תּוֹסֵפוֹת בְּבֹא קָמָא דָּף פב בְּשֵׁם הַמְּדוּרָשׁ) וְכָל זֶה הוּא בַּחֲיַת הַנִּ"ל הַמְבֹאֵר בַּתּוֹרָה הַנִּ"ל, דְּהֵינּוּ לְהַכְנִיעַ הַכְּפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטְּבַע וְלַהֲגַבִּיר הַתְּגַלּוֹת הַרִצּוֹן, דְּהֵינּוּ חֲזוּק הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְגַלּוֹת הָאֲמֶת שֶׁהַכֵּל מִתְנַהֵג רַק בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ לְבָר.

כִּי אַרְבָּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁקַּבֵּל בָּהֶם מִשָּׁה הַלְּחֹחוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת הֵיךְ בְּרִצּוֹן, כִּמּוּ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה (מוֹבָא בְּפִרוּשׁ רַש"י שְׁמוֹת פָּרָק לג), "וְאֶתְנַפֵּל וְכוּ", כִּימֵים הָרִאשׁוֹנִים, מֵהָ הָרִאשׁוֹנִים בְּרִצּוֹן, אֵף הָאֲחֵרוֹנִים בְּרִצּוֹן אֲמָרוּ מַעֲתָה, אֲמַצְעִים הֵיךְ בְּכַעַס כַּעַס הוּא הַפֶּךְ הַרִצּוֹן וְכָל זֶה הֵיךְ מַחְמַת חֲטָא הָעֵגֶל שֶׁעָבְדוּ עֲבוֹדָה זָרָה וְכִפְרוּ בְּרִצּוֹן שֶׁלֹּא הָאֲמִינוּ שֶׁהַכֵּל מִתְנַהֵג רַק בְּרִצּוֹנוֹ הַפְּשוּט יִתְבַּרְךָ לְבָר וְטַעוּ בְּעֹבֹדָה זָרָה וְרִצּוּ לְהַמְשִׁיד כַּחוֹת מִמְּקוֹם שֶׁרִצּוּ לְהַמְשִׁיד, שִׁזָּה הֵיךְ עֵינֵי הָעֹבְדוֹת זָרוֹת שֶׁלָּהֶם.

הֲרִי שְׂאֲחֵרֵי הַתּוֹרָה שׁוֹזְכִים לְהַמְשִׁיךְ רִצּוֹן, וְאִזּוּ בָאִים הַמַּחֲשׁוֹבוֹת לְהַפִּיל וּלְבַלְבֵּל הַרִצּוֹן שֶׁלֹּא יִשְׁאֵר בְּלִבֵּי הָאֲמוּנָה וְהַדְּבִיקוֹת בַּהֲשֵׁם לְמִשְׁךְ כָּל הַיּוֹם, אֲנוּ קוֹרְאִים בַּתּוֹרָה כְּרִי לְתַקֵּן הָאֲמוּנָה שֶׁהַכֵּל בַּהֲשְׁגָּחָה, וְלִזְהָ קוֹרְאִים ב'ו' כִּי עַלֵּה וַיִּרַד מִשָּׁה הֵינּוּ שֶׁהַמְתִּיק חֲטָא הָעֵגֶל - ע"י פְּגַם הַרִצּוֹן, הֲרִי גַם הַיּוֹם ב'ו' וְה' יֵשׁ לְתַקֵּן בָּהֶם פְּגַם הַרִצּוֹן, עֵינֵי זֶה הוּא חִידוּשׁ גְּדוֹל וּפְשׁוּט מְאֹד לְהַבִּין עֵינֵי ב'ו' וְה'.

נִמְצָא, שֶׁחֲטָא הָעֵגֶל הוּא פְּגַם הַרִצּוֹן בַּחֲיַת כְּפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטְּבַע, כִּי בְּדוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ כָּל הַכְּפִירוֹת עַל פִּי דְרָכֵי הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶם, וְעַכְשָׁו בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ מַעַת שֶׁנִּתְבַּטְּלָה הֵיצֵר הָרַע שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה הַתְּגַבֵּר הֵיצֵר הָרַע שֶׁל פִּילוֹסוֹפִיָּא, שֶׁהֵם כְּפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטְּבַע שֶׁמִּכְנִיסִין כְּפִירוֹת עַל פִּי חֲכֵמָתָם הָרַעָה וּבְאֲמַת הַכֵּל אַחַד, כִּי שָׂרֵשׁ חֲכֵמָתָם שֶׁל חֲכָמֵי הַטְּבַע נִמְשָׁךְ מִחֲרַטְמֵי מִצְרַיִם שֶׁהָיוּ מְכַשְׁפִּים גְּדוֹלִים וְכֵעֲלֵי שְׁמוֹת הַטְּמָאָה, וְעַל יְדֵי זֶה יַדְעוּ גַם חֲכָמוֹת גְּדוֹלוֹת בְּחֲכֵמַת הַטְּבַע וְעַל כֵּן יִסוּד וְשָׂרֵשׁ וְעֵקֶר שֶׁל כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם נִמְשָׁךְ מֵהֶם, כִּמּוֹבָא בְּסִפְרֵי הַמְּחֻקְרִים, שֶׁתַּחֲלַת חֲכָמָה זֹה הֵיךְ אֵצֶל בְּנֵי קָדֶם וְאֵצֶל חֲרַטְמֵי מִצְרַיִם. וְאַחַר כֵּן הִלְכָה מֵאֲמָה לְאֲמָה עַד שֶׁבָּאָה לְיוֹנִים וְכֵן מֵאֲמָה לְאֲמָה עַד שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הֲרַבִּים הַתְּחִילוּ גַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת נִלְפָדִים

ברשות חכמתם הרעה העוקרת את האדם משני עולמות:

וברב הימים נשכח חכמת הכשוף לגמרי, עד שהם מתלוצצים מענייני כשוף ושדים, וכופרים בדברי רבותינו זכרונם לברכה שאמרו מפרש בגמרא ומדרשים הרבה מעשיות לאין מספר מענייני כשוף ושדים, אשר באמת גם כל חכמתם הרעה בעצמה נמשך מהם כנ"ל:

יימינו נכנסו החכמות בכל ענין בחיים, וצריך רחמים לדבק הלב לתמימות האמונה

בזה מעורר מזהרנ"ת על דבר מפחיד ביותר כי בעו"ה נתפש חכמת הטבע בכל ענין, כל תרופה וכל מכשיר, ובעיקר שמיעת חרשות, כולם יודעים חכמות, והמחשבה כבר בנוי לכתחילה בדרך של חכמות חיצוניות, שנהיה פשוט וידוע לכל בעתים הללו. לזה מעורר מזהרנ"ת שנתעורר מהשינה להחזיר הלב לתמימות האמונה להתרבק בהשי"ת ולהבין שכל חכמה בכל מכל - כל חכמה הוא נמשך מחכמת ע"ז וכישוף ממש, ומסביר האמת איך במשך הדורות נתגלו החכמות ועי"ז הגיעו היום לחקור יותר ויותר על יסוד מה שהיו חוקרים אז, כי לא היה דרך להגיע להבין רק עי"ז, והכל חכמות חיצוניות שמבלבלין ושואגים, ואנו מסובבים מאד בזה, אשרי מי שיכול לברוח מזה אבל כמעט ואי אפשר, וצריכים להתרבק ברבינו, באור דבה"ק, לדבק כל רצון חזרה לשורש הרצון ע"י תורה - אור תורת רבינו, שהוא עיקר הכח של מצח הרצון ממש, כח הצדיק.

הכלל, שכל ענייני עבודה זרה של הדורות הקודמים וחסא העגל, הכל הוא בחינת פגם הרצון של חכמי הטבע שפופרים ברצון ואומרים, שחס ושלום, הכל על פי מערכת המזלות שהוא חיוב הטבע חס ושלום, ועל ידי זה היו הארבעים ימים האמצעים בכעס שהוא הפך הרצון, אבל אחר כך בימים האחרונים המתיק משה הפעם ונתרצה השם יתברך לישראל ועל פן הם ימי רצון, כי בהם חזר משה והמשיך הארת הרצון והכניעו בפירות של חכמי הטבע, שהוא בחינת פגם חטא העגל כנ"ל שתקן בימים אלו והמשיך הארת הרצון, ועל פן הם ימי רצון, וזהו בחינת שני וחמישי, שהם ימי רצון מחמת שבהם עלה משה לקבל לוחות אחרונות, שהם התקון של חטא העגל, שהוא פגם הרצון כנ"ל ועל פן קוראין בהם בתורה, כי עקר קריאת התורה הוא בשביל להגביר התגלות הרצון שנתגלה על ידי התפלה כנ"ל:

כי כח הצדיק להמתיק ולעשות מימות החול שיש בהם בחי' גבורה, ב' וה' שהם ספירות גבורה והוד, להפך אותם ממש לרצון.

ד) וזה בחינת הגבהת התורה שאחר הקריאה מגביהין את התורה וכו' ונוהגין לקנותו בדמים יקרים, כמו שכתוב בשלחן ערוך (סימן קמז סעיף א) כי מבאר בהתורה הנ"ל שאפלו כשמקשרין כל הרצונות לשרש הרצון, לפעמים מתגבר, חס ושלום, מצח הרצון, שהוא שרש הרצון ואזי חוזרים ומתגברים קול החיות רעות, שהם הדעות זרות של חכמי הטבע וכו' ולזה צריכין צדקה, כי על ידי מצות צדקה מוציאין החיות של מצח הנחש שיונק חיותו מזקני הדור שאין בהם שלמות ועל ידי מצות צדקה מוציאין החיות ממנו וחוזר ומתגבר התגלות מצח הרצון ואזי נשמע קול הקריאה של יום טוב שמגלה את הרצון וכו', עין שם כל זה היטב.

וזהו בחינת מצות הגבהה אחר קריאת התורה שקונין אותו בדמים יקרים, כי אחר קריאת

התורה שאנו מקשרין על ידי זה את כל הרצונות לשרש הרצון, עדין צריכין תקון שלא יתגבר חס ושלום, מצח הנחש וכו' פנ"ל ובשביל זה מגביהין את התורה, להורות שאנו מגביהין את התורה שפלוה מכל המדות ומכל הימים ומכל החכמות שבעולם, הכל אנו מגביהין למעלה להשם יתברך, כי אנו מראין הכתב לעם והכל קוראין ומעידין כי זאת תורתנו הקדושה "וזאת התורה אשר שם משה" וכו' לידע ולהודיע ולהודיע ששרש הרצון, שהוא שרש התורה, הוא מהשם יתברך בעצמו להכניע ולעקר ולכטל מצח הנחש שמטיל פגם וכפירה בשרש הרצון בעצמו חס ושלום, כי ההגבהה הוא בידיים והוא תקון לפגם חטא העגל, שהוא פגם הרצון פנ"ל, שעל זה נאמר, "וישלף משה מידו את הלחות" כי היו כבדים עליו מחמת שכפרו ברצון, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תנחומא עקב פרק יא). ועכשו אנו מתקנים זאת ומגביהים התורה בידיים וקוראין ומודיעין שהתורה נתנה מאת השם יתברך.

נמצא, שאנו מעידין על שרש הרצון, שהוא התורה, שהוא מהשם יתברך, ועל ידי זה ממילא אנו מקשרין כל הרצונות לשרש הרצון, כי על ידי התורה מקשרים כל הרצונות לשרש הרצון שהוא שרש התורה פנ"ל ועל כן הגולל ספר תורה, שהוא המגביה, הוא כנגד כלם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגלה לב). כי זה העקר התקון של כל קריאת התורה, כי על ידי ההגבהה מכניעין מצח הנחש ומגלין מצח הרצון פנ"ל. וזה שכתב בשלחן ערוך שנוהגין לקנות מצוה זאת של הגבהה ברימים יקרים, כי עקר הכניעת מצח הנחש הוא על ידי צדקה פנ"ל ועל כן נותנין קמון הרבה בעד מצוה זאת, כי הקמון שנותנין הוא בחינת צדקה, שעל ידי זה מכניעין מצח הנחש, שזהו עקר הגבהה התורה פנ"ל:

מדוע נקרא המגביה בשם גולל

הרברים ברורים במעלת הגבהה התורה שמרימים התורה לשורש הרצון והכל מעידים ומתקריבים לרצון זה, ולזה קונים בדמים מרובים כי עיקר תיקון פגם הרצון הוא לתקן הימים שנפלו שלא זכינו לעבוד השם ברצון, וזה ע"י צדקה, ולכך מפרישים צדקה בשביל הגבהה וזה עיקר תיקון הרצון להשם [יש להבין מה שבגמרא נקרא המגביה בשם גולל כמו שמזכיר בהבלעת הענין, כי מרמז על כל מה שמתגולל ועובר על האדם נגד הרצון, וכאשר מאיר אור התורה כי נכלל בשורש בהגבהה מאיר כל התיקונם שלנו לתוך מה שמתגולל עלינו]

ה) ועתה מבאר ומוכן מה שנוהגין לגזר תענית בשני וחמישי לאחר יום טוב ואיתא שהטעם שפא מחמת שמחת יום טוב באו לידי איזה חטא, חס ושלום, ולכאורה אין שיד לגזר ולחשש חששא פזאת, הלא שמחת יום טוב היא מצוה גדולה מן התורה, וישראל קדושים שמחים אז בהשם יתברך ובתורתו הקדושה שעשה עמנו נסים ונפלאות והוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה וקרבנו לשמו הגדול, כמו שאנו אומרים בימים טובים, אתה בחרתנו מכל העמים וכו' ואיך שיד לחשש חששא זאת שפא באו לידי חטא על ידי זה חס ושלום? אך על פי הנ"ל מבאר היטב, כי עקר שמחת יום טוב נמשך על ידי התגלות הרצון, בחינת ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו ירחיק וכו', במבאר בהתורה הנ"ל אבל יש קול החיות רעות הנ"ל, שהם קול חכמי הטבע, שהם רוצים להתגבר כנגד קול הקריאה של יום טוב חס ושלום, וכשהם מתגברים חס ושלום, על ידי זה נשבת שמחת יום טוב, כמו שמבאר שם, עין שם, על כן אחר יום טוב אנו חוששין שלא יתגברו, חס ושלום, קול החיות רעות הנ"ל.

כי זה כלל, כי את זה לעמת זה עשה אלקים ותכף שמתגבר סטרא דקדושה מתגבר כנגדה

הס'טרא אַהרא וְכַל זְמַן שֶׁהֵיטָה הַקִּדְשָׁה נָחָה וְלֹא נִתְגַבְּרָה לְגַלוּת הַרְצוֹן, הָיוּ גַם הֵם נָחִים, אָבֵל תִּכְפֹּף בְּשִׁמְתֵחִילִין לְהַתְגַּבֵּר לְגַלוּת הַרְצוֹן, אַזִּי מִתְחִילִין גַּם הֵם לְהַתְגַּבֵּר וּמִתְחִילִין לְשַׂאֵג בְּקוֹלָם כִּנ"ל, כִּי הַעֲנִין הוּא כִּמוֹ שֶׁנִּי בְּנֵי אָדָם הַנְּלֻחָמִים, שֶׁבִּשְׂאָחַד מִתְחִיל לְהַתְגַּבֵּר אַזִּי מִתְחַזֵּק הַשְּׁנִי כִּנְגְרוֹ בִּיְתֵר, כִּמְבָאָר בְּמִקּוֹם אַחֵר וְעַל כֵּן אֲנוּ מִתִּירָאִין אַחֵר יוֹם טוֹב שְׂמָא מִתּוֹךְ שְׂמַחַת יוֹם טוֹב בָּא אֵיזָה פְּגָם, הֵינּוּ שְׂמָא מִתּוֹךְ שְׂמַחַת יוֹם טוֹב שְׂבָא עַל יְדֵי קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם טוֹב שְׂמֻגְלָה אֶת הַרְצוֹן, שְׂמָא עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא בָּא אֵיזָה פְּגָם, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי מִחַמַּת הַתְּגַבְּרוּת הַתְּגַלוּת הַרְצוֹן, שְׂזָהוּ עֵקֶר שְׂמַחַת יוֹם טוֹב כִּנ"ל, יְכוּל לְהֵיוֹת שְׂמַחַמַּת זֶה הַתְּגַבְּרָ כִּנְגְרוֹ קוֹל הַחַיּוֹת רְעוּת עַד שֶׁנִּכְנַס אֵיזָה מִחֻשְׁבָּה רְעָה חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁנִמְשַׁכַּת מִדְּעוֹת חֻכְמֵי הַטְּבַע, כִּי מִחַמַּת שֶׁהַתְּגַבֵּר קוֹל דִּקְדוּשָׁה שֶׁל יוֹם טוֹב, הַתְּגַבְּרוּ הֵם כִּנְגְדֵם כִּנ"ל, וְעַל כֵּן אֲנוּ גּוֹזְרִין תַּעֲנִית "שְׁנֵי וַחֲמִישִׁי" אַחֵר יוֹם טוֹב שְׁנֵי וַחֲמִישִׁי דִּיקָא, כִּי הֵם יְמֵי רְצוֹן שֶׁבָּהֶם קִבַּל מִשָּׁה לֹחֻזוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת וְתַקַּן חֻטְא הַעֲגָל, שְׂהוּא פְּגָם הַרְצוֹן כִּנ"ל.

וְעַל כֵּן עַל יְדֵי תַעֲנִית שֶׁל שְׁנֵי וַחֲמִישִׁי מִתְגַּבֵּר הָאֶרֶת הַרְצוֹן וְנִתְתַקַּן שְׂמַחַת יוֹם טוֹב שְׁנִמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַתְּגַלּוּת הַרְצוֹן כִּנ"ל, כִּי עֵקֶר מִצַּח הַנְּחַשׁ יִנְיָקוֹתוֹ מִנְּחַשׁ הַקְּרִמּוֹנִי שֶׁהַתְּגַבֵּר עַל יְדֵי חֻטְא וּפְגָם אֲכִילָה, שְׂהוּא אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׂהוּא בַחֲיִית הַתְּגַבְּרוּת חֻכְמַת הַטְּבַע, כִּי אָדָם הָרֵאשׁוֹן כִּפָּר בְּעֵקֶר, כִּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְעַל כֵּן עַל יְדֵי הַתַּעֲנִית שְׁנֵי וַחֲמִישִׁי מִתְקַנֵּים פְּגָם הָאֲכִילָה וְאֵז מִתְגַּבֵּר הָאֶרֶת הַרְצוֹן, כִּי בָּהֶם קִבַּל מִשָּׁה הַלּוּחוֹת אַחֲרוֹנוֹת, שְׂהֵם בַּחֲיִית תַּקּוֹן חֻטְא הַעֲגָל, שְׂהוּא פְּגָם הַרְצוֹן וְכִנ"ל וְעַל כֵּן קוֹרִין בָּהֶם "וַיְחַל", שְׂהוּא תַפְּלַת מִשָּׁה שֶׁהַתַּפְּלַל לְהַמְתִּיק הַכַּעַס וְהַחֲרוֹן אִף שֶׁל חֻטְא הַעֲגָל, שְׂעַל יְדֵי זֶה בְּטַל הַכַּעַס וְהַפְּכוּ לְרְצוֹן וְהַמְשִׁיד הָאֶרֶת הַרְצוֹן בְּעוֹלָם, שְׂזָהוּ בַחֲיִית שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שְׂנִתְגַּלָּה לוֹ אַזִּי שְׂקוֹרִין אוֹתָן בְּיוֹם הַתַּעֲנִית, כִּי שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים הֵם בַּחֲיִית רְצוֹן וְעַל כֵּן הֵם שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת כִּנְגְרֵ תְּלִיסַר תְּקוּנֵי דִּיקְנָא כִּידוּעַ, שְׂזָהוּ בַחֲיִית זְקַן דִּקְדוּשָׁה שְׂעַל יְדוֹ מִתְגַּבֵּר מִצַּח הַרְצוֹן כִּנ"ל גַּם הַתַּעֲנִית הוּא בַּחֲיִית צְדָקָה, בַּחֲיִית אַגְרָא דְתַעֲנִיתָא צְדָקְתָא וְכִמוֹ שְׂמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה "דְּרָשׁוּ" (סִימָן לז) בְּלִקּוּטֵי חֻלְקָא, עֵין שָׁם. וְעַל יְדֵי הַצְּדָקָה עֵקֶר הַכְּנַעַת מִצַּח הַנְּחַשׁ, עַל כֵּן מִתְעַנֵּין אַחֵר יוֹם טוֹב וְכִנ"ל:

בערי אוקראינה היו זהירים בתענית ב' וה' כידוע - וכנהוג בא"י, הרי ע"פ ענין התיקון שצריכים דייקא אחרי שזוכים לבחי' יו"ט, וענין ב' וה', מובן היטיב כמבואר. ובזה מזכיר שהתיקון ע"י קריאת ויחל בתורה שאז מעורר עיקר שורש הרצון י"ג מידות הרחמים, מתוך תענית שהוא בחי' צדקה ותיקון האכילה, שגם הוא שורש הרצון לשבר התאוות לזכור נועם השם בכל דבר.

הַלְכוּת קְרִיאַת הַתּוֹרָה הַלְכָה הַ נִכְלָלָת בְּהַלְכוּת נְשִׂיאַת כַּפֵּים הַלְכָה הַ: